

RİSALE-İ NUR VE GENÇLİK

Kavram olarak "**gençlik**", bülüğa erme neticesinde, biyolojik ve psikolojik bakımdan çocukluğun sonu ile toplum hayatında sorumluluk alma dönemi olan 12-25 arasında kalan yaş gurubudur (1)

İnsan hayatının kritik aşamalarından birini oluşturan "**gençlik dönemi**" devamlı tartışma konusu olmuş ve kuşaklar arasında "**çatışmalara**" neden olmuştur. Her dönemin koşullarına göre "**gençliğin sorunları**" olmuş ve tartışılmıştır. Genç, bedeni canlı, ruhu diri; gönlü paylaşıma açık, hayattan beklentisi yüksek insan demektir. Ergenlik dönemini aşmış yetişkinlik dönemine doğru seyredendir. Genç insanda bulunan ve dilimizdeki "**delikanlılık**" lafzıyla ifade edilen canlılık, heyecan onu üretken kılan en önemli özelliğdir.

Gençlik, hayat yolculuğunun en güzel, aynı zamanda en kritik devresidir. Güzeldir; çünkü bu devrede insan, güç ve enerjisinin zirvesindedir. Önünde uzun bir hayat vardır ve gençlik, bu hayatı verimli kılmak için sayısız fırsatlarla doludur. Gençlik aynı zamanda çok kritik bir devredir. Çünkü gençlerin his dünyası olabildiğine dalgalı ve hareketlidir. Duygular bu dönemde bazen öylesine taşkın bir hale gelir ki, irade dizginini kullanabilmek adeta imkansızlaşır. Hislerin sevk ettiği bir anlık zevkin tercihi, bazı hallerde, insanı hayatı boyunca pişmanlığından kurtulamayacağı fiillere sürükleyebilir.(2)

Delikanlılık çağında, gencin kanının kaynadığı, yüreğinin kıpırdandığı, duyguların yoğunlaştığı ve heyecanının doruğa çıktığı "**delidoluluk**" döneminde gencin yaşadığı hayat, sıradan bir hayat değildir. Devamlı "**arayış ve çatışmalarla**" geçen hareketli bir hayattır. Bu hareketli hayat içerisinde gençler, geleceğe "**umutla ve güvenle**" bakmak isterler. Yaşadığı ortamda umut ve güveni bulamazsa veya bununla ilgili endişeleri varsa, işte bu noktadan sonra genç, başta kendisi ve çevresiyle çatışmaya başlar. Hayatlarının en kritik ve en problemleri, işte bu dönemlerde kendini gösterir.

Çağımızın gençliği internetin, televizyonun, medyanın ve farklılaşan çevresel faktörlerin etkisiyle çok köklü ve hızlı bir değişim süreci içindedir. Yirminci yüzyılın ikinci yarısına kadar gençlerin kişilikleri aile, okul ve çevre ekseninde teşekkül ediyordu. Ağırlıklı biçimde aile, ardından okul ve onun ardından sosyal çevre gençlerin şahsiyetlerini yoğuruyordu. Gelişen teknoloji bunlara bir dördüncü unsur daha ekledi: görsel medya. Adı TV, radyo, bilgisayar ve internet şeklinde sıralanan bu ortam, gençlerin kişiliklerinin oluşum sürecinde sonradan devreye girdi ama süratle ilk sıraya yerleşti. Özellikle modernite anlayışı insanları çok fazla etkisi altına almaktadır.

Çevresel faktörlerden gerekli dini eğitimi yeterli şekilde alamayan arayış içindeki

genç, ayakları yere sağlam basmadığından hafif bir rüzgâr etkisiyle bile sürüklenip gitmeye meyillidir. Popüler kültürün kötü alışkanlıkları gençlere çok cazip bir şekilde lanse edilip; zina, alkol, uyuşturucu madde alma gibi unsurlar, arkadaş baskısı ve ortama ayak uydurma faktörleriyle kabul ettirilmeye çalışılıyor. En zayıf oldukları dönemde bunlar gibi ikilemlere maruz kalan gence, gerekli kimseler doğru anda yol göstermez ve çevresindekilerden negatif etkilenmeye devam ederse, kötü alışkanlıklar kazanarak, dinî ve ahlâki değerlerini yeterince benimseyememişken kaybedebiliyor.

Risale-i Nurların müellifi Bediüzzaman Said Nursi, hayatını ve mesaisini yalnızca iman üzerine teksif etmiş bir mütefekkir olarak, insanın bu dünyada bulunuş maksadının ancak imanla gerçekleştiğine inanıyordu. İman olmadığı takdirde, onun yerini tatminkar bir şekilde doldurabilecek hiçbir düşünce veya sistem yoktu. İmanın yerine ikame edilmeye çalışılan fikirlerin, insanları götüreceği yer başıboşluk, burhan ve anarşiden başka bir şey olamazdı. Nitekim; çağımız insanının içine düştüğü buhranlar, inancın hayata gerçek manada intikal etmeyişinin veya inançsızlığının bir neticesi değil miydi?

Bediüzzaman, gençliğinin meselelerine bu anlayışla yaklaştı. Gençler sıhhatli ve istikametli bir hayat kurabilmek için, mutlaka inanç sahibi olmalıydı. İnsan bu dünyaya, kainat yaratıcısının takdir ettiği vazife ve mesuliyetlerle gönderilmişti ve kendisine verilen ömür müddeti içinde bu vazifeleri yerine getirmesi gerekiyordu. Hayatın manası burada idi.

Bediüzzaman şöyle diyordu **“İnsan bir yolcudur sabavetten (çocukluktan) gençliğe, gençlikten ihtiyarlığa, ihtiyarlıktan kabre, kabirden haşre kadar yolculuğu devam eder.”** Bu sözde dile getirilen gerçek bize, Peygamberimizin, genç Sahabilerinden Abdullah Bin Ömer’e yaptığı **“dünyada bir yolcuymuş gibi yaşa”** tavsiyesini hatırlatmaktadır.

Bediüzzamanın bu gerçek ışığında geliştirdiği fikre göre, bir yolcu, seyahati esnasında nasıl bir an önce **“son durağa”** varmayı arzu eder ve ara menzillerde oyalanmaksızın yola devam ederse, insanda sonsuzlukta noktalanacak olan yolculuğunu aynı idrak içinde yapmak zorundaydı. Bu hakikatin bilhassa gençlik devresinde kavranması büyük önem taşımaktadır. Çünkü bhusus günümüzde, bu manaları zihinde canlı tutup, hayatı ona göre yaşamak, son derece zorlaşmıştır. Yaşadığımız hayatın her geçen gün giriftleşen çok yönlü alaka ve irtibatları, haberleşme teknolojisinin dünyayı adeta **“küçük bir köy”** haline getirmiş olması ve kitle haberleşme vasıtalarıyla, her şeyi dünya hayatından ibaret gören bir zihniyetin yaygınlaştırılmak istenmesi, genç dimağları darmadağın etmekte, onları yaratılış maksatları üzerinde düşünmekten alıkoymaktadır. Bunun yanı sıra Allah’ı ve ahireti düşündürmemek için her yola başvuruluyor olması, insanların ve bilhassa gençlerin manevi hayatını tehdit eden büyük bir tehlike olma vasfını korumaktadır.

Esasen, imanın ve bu imanla filizlenen manevi değerlerin böyle sistemli gayretlerle tahrip edilmek istenmesi, zaman içinde hayatın giderek monotonlaşip çoraklaştığı

ve insanları adeta robotlaştırdığı yolundaki şikayetleri yaygın hale getirmiştir.

Günümüz toplumu böyle bir burhanın kışkıracıdır maddi hayatta kazanılan başarılar, yığılan servetler, gösterişli eğlenceler, bu bunalımı gizlemeye kafi gelmemektedir. Stres, sıkıntı ve çeşitli ruh hastalıklarının, en çok duyulan şikayetler olması, bunun açık işaretidir.

Bu sıkıntı ve buhranlar ise, uç noktada, içki, kumar, sefahat alışkanlıklarını; sosyal huzuru bozan davranışların artmasını; bir noktadan sonrada intihar ve cinayetleri netice vermektedir.

Geçmişin şatolarını andıran dayalı döşeli evler, yemekleri soğutan buzdolapları, sıcak havayı serinleten vantilatörler, çamaşırları yıkayan makineler, tozları yalayan süpürgeler, soğukları yenen elektrikli ısıtıcılar, merdivenleri kısaltan asansörler, modern banyolar, mutfaklar, yatak odaları, televizyonlar, telefonlar, uçaklar, hızlı trenler, otomobiller, gemiler, füzeler ve daha neler neler...

Bütün bunlar, insanların işini azaltmadı, fakat kolaylaştırdı. Böylece insanların daha mutlu olması beklenirdi, fakat o da olmadı. İnsana güç veren manevi duygular zayıfladı, kişileri birbirine bağlayan manevi bağlar koptu, boşanmalar çoğaldı, alkol tüketimi arttı, zina ve fuhuş ortalığa düştü, kanser ve AIDS gibi tedavisi en azından şimdilik imkânsız görünen hastalıklar türedi, iş kazaları önüne geçilmez hale geldi, çaresizlikler, ayrılıklar, ihanetler, terkedilmişlikler, yalnızlıklar, umutsuzluklar, intiharlar, cinayetler, anarşi, terör ve bir o kadar mutsuzluk kurbanı insanlar... Bütün bunların temelinde yatan hastalık, inançsız bir madde medeniyeti kurmak, maddeyi ilahlaştırmak ve insan gibi şerefli bir varlığı da, makinenin bir parçası olarak görmektir.

Gençliğin temel probleminin; ruhunu şekillendiren iç aleminde varlığı anlamlandıran temel bir varlığın bulunmaması olduğunu söyleyebiliriz. Benliğin tanımı ve varlığın tanımı karşılıklı iki ayna gibidir. Birbirine ışık tutar, birbirini aydınlatır, birbirini yansıtır ve ruhta anlam boyutunu genişletirler. Varlığı anlamlandırmak için öncelikle sağlam bir duruş ve pozisyonu iyi belirlemiş olmak şarttır. Bu benlik tanımının ilk ve beklide en önemli basamağıdır. Kimlik oluşturmak ve bu kimliği sağlam esaslar üzerine oturtmak her alanda dalgalanmaların ve fırtınaların sahnesi olan dünyada fert için bir tutamak ayakta tutacak bir dayanak olacaktır.

Toplumda gerçek anlamda bir huzurun ve güvenliğin sağlanması için Kur'an ahlakıyla ahlaklanmış yani adaletli, doğru sözlü, çevresindeki kişilere karşı saygılı, şefkat ve merhamet duygusuna sahip, doğruyu yanlıştan ayırabilecek basirete sahip olan, Allah korkusu ile hareket eden bireylere ihtiyaç vardır. Dini bütün gençlerin yetişmesi bu ihtiyacı ortadan kaldırmaya yarayacak tek çözümdür.

GENÇLİKTE AHLAKİ EROZYONLAR

Günümüzde gençlerin en büyük problemlerinden biriside ahlaki problemlerdir. Biz gençlerin hayatında bir erozyon hükmünde olan **ahlaki problemleri** şu şekilde maddelendirebiliriz:

- * Zina ve fuhuş
- * Alkol ve uyuşturucu
- * Haksız kazanç hırsızlık ve yalan

a) Zina ve Fuhuş

Nesli ve aile yapısını bozan en önemli faktörlerden biri fuhuştur. Fuhuş, ahlâkı çökertmekte, psikolojik bozukluklara sebep olmakta ve çeşitli hastalıkları oluşturmaktadır. Gençliği dejenere etmek isteyenlerin, en fazla başvurdukları ve bu maksatla tesir edebildikleri veya ellerinde tuttıkları kitle iletişim araçlarını kullandıkları vasita da fuhuştur.

b) Alkol ve Uyuşturucu

İslâm hukukunda ahkâmın üzerine oturduğu esaslar veya gözettiği hedefler, dini, akli, nefsi, nesli ve malı korumaktır. Dinimizin çok değer verdiği ve korumaya çalıştığı akla zarar veren alışkanlıkların başında alkol ve uyuşturucu gelmektedir. Alkollü içkiler hem ferdî hem de içtimaî bir problemdir. Bunları kullanan fertlerin yanında ve çevresinde bulunanlar olumsuz etkilenir.

Kur'ân-ı Kerim'de

"Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşalar, fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durursanız kurtuluşa erersiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz değil mi?"(10)

buyururken, Peygamberimiz de (s.a.s.), alkolle ilgili olarak, sarhoşluk veren her maddenin, ayrıca çoğu sarhoşluk veren maddenin azının da haram ve içkinin her kötülüğün anahtarı olduğunu beyan buyurmuştur.(11)

Alkol ve uyuşturucu madde bağımlısı olan kişiler aklını sağlıklı kullanamaz, karar verme ve muhakeme yeteneğini kaybeder. İnsanın psikolojini bozar, onu kavgacı yapar ve kendine, canına ve malına zarar verir hale getirir. Bilhassa alkolikler, aileleri için muzır hale gelirler. İçki, ailelerin parçalanmasına da yol açar. İnsanı geçimsiz, kavgacı, saldırgan, suça, kaza yapmaya ve cinayet işlemeye uygun hale getirir. Dolayısıyla gençler, alkol ve uyuşturucudan katiyen uzak durmalı, Allah'ın

emir ve yasaklarını gözetmelidir. **“Helal dairesi keyfe kafidir harama lüzum yoktur.”** sözleri Bediüzzaman’ın biz gençlere bu konuda güzel bir öğüt olmaktadır.

c) Haksız kazanç Hırsızlık ve Yalan

İnsanlık tarihi boyunca hemen her toplumda kamu düzenini bozan ve yüz kızartıcı büyük bir suç olarak kabul edilen hırsızlık, dinimizin önlemeye çalıştığı sosyal problemlerden biridir. Ahlâk ve hukuk kurallarına aykırı yollardan haksız kazanç sağlanmasına sebep olan hırsızlık, İslâm'ın değer verdiği, korumayı hedeflediği ve kutsal kabul ettiği mal güvenliğini ve meşru yollardan gelir elde etmenin esas olduğu düsturunun da ihlâlidir. Kur'ân-ı Kerim'de

"Aranızda birbirinizin mallarını hırsızlık, kumar ve gasp gibi haksız yollarla yemeyin..." (12)

buyrulur. Kul hakkını Allah bile affetmez. Başkasının hakkını yemek ve çalışmadan helâl olmayan yollardan kazanç sağlamak dinimizce haram kılınmıştır. Alın teri ile helâl yollardan rızık kazanmak ve bunu da Allah'ın razı olacağı şekilde kullanmak en güzel bir davranıştır. Geçlerimiz bu yönde de eğitilmeli, kendilerine kolay kazanma yolları gösterilmemeli ve her türlü kumardan alıkonmalıdır. Çalışmanın önemi anlatılmalı ve çalışmaya, alın teriyle kazanmaya, zorluklara alışmaya, hatta zorluklara talip olmaya özendirilmelidirler.

Evet, Bediüzzaman Risale-i Nur eserlerinde bu ahlaki erozyonları şu şekilde ele almıştır:

"Nev-i insanın üçten birisini teşkil eden gençler, hevesatları galeyanda, hissiyata mağlûp, cüretkâr akıllarını her vakit başına almayan o gençler, âhîret imanını kaybetseler ve Cehennem azabını tahattur etmezlerse, hayat-ı içtimaiyede, ehl-i namusun malı ve ırzı ve zayıf ve ihtiyarların rahatı ve haysiyeti tehlikede kalır. Bazı, bir dakika lezzeti için bir mes'ut hanenin saadetini mahveder ve bu gibi, hapiste dört beş sene azap çeker, canavar bir hayvan hükmüne geçer. Eğer iman-ı âhîret onun imdadına gelse, çabuk aklını başına alır. "Gerçi hükümet hafiyeleri beni görmüyorlar ve ben onlardan saklanabilirim. Fakat Cehennem gibi bir zindanı bulunan bir Padişah-ı Zülcelâlin melâikeleri beni görüyorlar ve fenalıklarımı kaydediyorlar. Ben başıboş değilim ve vazifedar bir yolcuym. Ben de onlar gibi ihtiyar ve zayıf olacağım" diye, birden, zulmen tecavüz etmek istediği adamlara karşı bir şefkat, bir hürmet hissetmeye başlar."(13)

"İnsanların hayat-ı içtimaiyesinin en kuvvetli medarı olan gençler, delikanlılar, şiddet-i galeyanda olan hissiyatlarını ve ifratkâr bulunan nefis ve hevâlarını tecavüzattan ve zulümlerden ve tahribattan durduran ve hayat-ı içtimaiyenin hüsn-ü cereyanını temin eden, yalnız Cehennem fikridir. Yoksa, Cehennem endişesi olmazsa, 'El-hükmü li'l-galib' kaidesiyle, o sarhoş delikanlılar, hevesatları peşinde bîçare zayıflara, âcizlere, dünyayı cehenneme çevireceklerdi ve yüksek insaniyeti gayet süflî bir hayvaniyete döndüreceklerdi."(14)

"Gençlik damarı akıldan ziyâde hissiyâtı dinler. His ve heves ise kördür, âkıbeti görmez; bir dirhem hazır lezzeti, ileride bir batman lezzete tercih eder; bir dakika intikam lezzeti ile katleder, seksen bin saat hapis elemlerini çeker; ve bir saat sefâhet keyfiyle, bir nâmus meselesinde, binler gün hem hapsin, hem düşmanın endişesinden sıkıntılarla ömrünün saadeti mahvolur. Bunlara kıyasen, bîçare gençlerin çok vartaları var ki, en tatlı hayatını, en acı ve acınacak bir hayata çeviriyorlar. Ve bilhassa şimâlde koca bir devlet, gençlik hevesâtını elde ederek, bu asrı fırtınalarıyla sarsıyor. Çünkü, âkıbeti görmeyen kör hissiyâtla hareket eden gençlere ehl-i nâmusun güzel kızlarını ve karılarını ibâhe eder. Belki, hamamlarında erkek, kadın beraber çıplak olarak girmelerine izin vermeleri cihetinde, bu fuhşiyâtı teşvik eder. Hem, serseri ve fakir olanlara zenginlerin mallarını helâl eder ki, bütün beşer bu musîbete karşı titriyor. İşte bu asırda, İslâm ve Türk gençleri, kahramanâne davranıp, iki cihetten hücum eden bu tehlikeye karşı, Risâle-i Nur'un Meyve ve Gençlik Rehberi gibi keskin kılınçlarıyla mukabele etmeleri elzemdir. Yoksa, o bîçare genç, hem dünya istikbâlini, hem mesud hayatını, hem âhiretteki saadetini ve hayat-ı bâkiyesini azablara, elemlere çevirip mahveder. Ve sû-i istimâl ve sefâhetle hastahânelere ve hayatın taşkınlıkları ile hapishânelere düşer. Eyvahlar, esefler ile ihtiyarlığında çok ağlayacak. Eğer terbiye-i Kur'âniye ve Nurun hakikatleriyle kendini muhâfaza eylese, tam bir kahraman genç ve mükemmel bir insan ve mesud bir Müslüman ve sâir zîhayatlara, hayvanlara bir nevi sultan olur."

"Evet, bir genç, hapiste, yirmi dört saat her günkü ömründen tek bir saatini beş farz namaza sarf etse ve ekser günahlardan hapis mâni olduğu gibi, o musîbete sebebiyet veren hatâdan dahi tevbe edip sâir zararlı, elemli günahlardan çekilse, hem hayatına, hem istikbâline, hem vatanına, hem milletine, hem akrabâsına büyük bir faydası olması gibi; o on, on beş senelik fânî gençlikle, ebedî parlak bir gençliği kazanacağını, başta Kur'ân-ı Mu'cizü'l-Beyân, bütün

kütüb ve suhuf-u semâviye katî haber verip müjde ediyorlar."(15)

Ve yine bediüzzaman Asa-yı Musa adlı eserinde gençlere şu şekilde tavsiyelerde bulunmuştur:

"Gençlik Rehberinde izah edildiği gibi, gençlik hiç şüphe yok ki gidecek. Yaz güne ve kışa yer vermesi ve gündüz akşama ve geceye değişmesi kat'iyetinde, gençlik dahi ihtiyarlığa ve ölüme geçecek. Eğer o fâni ve geçici gençliğini iffetle hayrata istikamet dairesinde sarf etse, onunla ebedî, bâki bir gençliği kazanacağını bütün semâvî fermanlar müjde veriyorlar."

"Eğer sefahete sarf etse, nasıl ki bir dakika hiddet yüzünden bir katl, milyonlar dakika hapis cezasını çektirir; öyle de, gayr-ı meşru dairedeki gençlik keyifleri ve lezzetleri, âhîret mes'uliyetinden ve kabir azabından ve zevâlinden gelen teessüflerden ve günahlardan ve dünyevî mücazatlarından başka, aynı lezzet içinde o lezzetten ziyade elemeler olduğunu aklı başında her genç tecrübeyle tasdik eder."

"Meselâ, haram sevmekte, bir kıskançlık elemi ve firak elemi ve mukabele görmemek elemi gibi çok ârızalarla o cüz'î lezzet zehirli bir bal hükmüne geçer. Ve o gençliğin suiistimâliyle gelen hastalıkla hastahanelere ve taşkınlıklarıyla hapishanelere ve kalb ve ruhun gıdasızlık ve vazifesizliğinden neş'et eden sıkıntılarla meyhanelere, sefahethanelere veya mezaristana düşeceklerini bilmek istersen, git hastahanelerden ve hapishanelerden ve meyhanelerden ve kabristandan sor. Elbette, ekseriyetle gençlerin gençliğinin suiistimalinden ve taşkınlıklarından ve gayr-ı meşru keyiflerin cezası olarak gelen tokatlardan eyvahlar ve ağlamalar ve esefler işiteceksin."

"Eğer istikamet dairesinde gitse, gençlik gayet şirin ve güzel bir nimet-i İlâhiye ve tatlı ve kuvvetli bir vasıta-i hayrat olarak âhîrette gayet parlak ve bâki bir gençlik netice vereceğini, başta Kur'ân olarak çok kat'î âyâtıyla bütün semâvî kitaplar ve fermanlar haber verip müjde ediyorlar."

"Madem hakikat budur. Ve madem helâl dairesi keyfe kâfidir. Ve madem haram dairesindeki bir saat lezzet, bazan bir sene ve on sene hapis cezasını çektirir. Elbette, gençlik nimetine bir şükür olarak, o tatlı nimeti iffetle, istikamette sarf etmek lâzım ve elzemdir."(16)

İLETİŞİM ORGANLARI VE MEDYANIN GENÇLERE OLUMSUZ ETKİSİ

Medyanın ve iletişim organlarının insan üzerindeki gücü tartışılmayacak bir gerçektir. İnsanların zamanlarının büyük bir bölümünün televizyon, bilgisayar ve internet karşısında geçtiğini düşünürsek gençlerimizin ne tür bir bombardıman ile karşı karşıya olduğu anlaşılabilir. İletişim araçlarını hayatımızdan çıkarmak mümkün olmadığına göre onları bilinçli ve yararlı bir biçimde kullanmayı gençlere öğretmek gerekiyor. Bu da sabırla ve onların duygularına ve tercihlerine değer vererek aşılabilecek bir problemdir.

"Bu milletin ve bu vatanın hayat-ı içtimaiyesini anarşilikten kurtarmak ve büyük tehlikelerden halas etmek için, beş esas lazımdır ve zarûridir: *Birincisi* merhamet, *ikincisi* hürmet, *üçüncüsü* emniyet, *dördüncüsü* haram helali bilip haramdan çekinmek, *beşincisi* serseriliği bırakıp itaat etmektir."(17)

Üstadın toplum hayatını anarşilikten kurtarmak için gerekli olduğunu söylediği bu beş esas gençlerin zemininde sarsan şey medyadır. Yayınlanan şiddet içerikli filmler gençlerde merhamet duygusunu zedeliyor, hürmeti kaldırıyor, haram ve helali normal birer unsurmuş gibi birbirini ayırd ettiremeyecek derecede gençlerin aklını çeliyor ve gençleri özendirerek serseriliğe sürüklüyor. İşte biz gençler medyadan kaynaklanan bu sarsıntımızı risalei nurların ışığında tamir etmeliyiz.

BATILILAŞMA

Gençlerde gittikçe yaygınlaşan ve gençliği boş heveslerle günahlara özendiren, onları binevi dünyevi girdaplara sokan ciddi problemlerimizden biriside batılılaşmadır.

Batı kendi hayat standartlarını bütün dünyaya yaymaya ve kendi değer yargılarını dayatarak tek tip global bir kültür oluşturmaya yönelirken, hedef kitle olarak çoğunlukla gençleri ön plana çıkarmakta ve onların nefis mücadelesinin merkezinde yer alan hazlara yönelik ruhunu istismar edebilmektedir. Oluşturulan eğlence ortamları, şehvi arzuları galeyana getiren her türlü aracın kullanılması, düşünceden uzaklaştıran bütün oyalayıcı araçların kullanılması gençlikte var olan güçlü bir benlik, acz ve fakrını hatırlatacak hastalık sıkıntı ve ölümlerle nispeten seyrek olarak yüzleşmesi ve kendinden uzak bilmesi, bunları unutturma amacına yöneliktir. Gençlik ruh hali ise buna çok yatkın ve bu yönden aldatılmaya fazlası ile müsaittir.

“Cazibedar bir fitne” terimi bu manayı karşılıyor olmalıdır. Bediüzzaman bu probleme vurucu darbeyi şu şekilde dile getiriyor:

"Ecnebilerin bir kısmı, nasıl kıymettar malımızı ve vatanlarımızı bizden aldılar onun bedeline küçük bir fiyat verdiler; aynen öyle de yüksek ahlakımızı ve yüksek ahlakımızdan çıkan ve hayatı ictimaiyeye temas eden seciyelerimizin bir kısmını da bizden aldılar, terakkilerine medar ettiler. Ve onun bedeli olarak bize verdikleri, sefihane ahlak-ı seyyieleridir ve sefihane seciyeleridir."(18)

"Ey bu vatan gençleri! Frenkleri taklide çalışmayınız. Âyâ, Avrupa'nın size ettikleri hadsiz zulüm ve adâvetten sonra, hangi akılla onların sefahet ve bâtil efkârlarına ittibâ edip emniyet ediyorsunuz? Yok, yok! Sefihâne taklit edenler, ittibâ değil, belki şuursuz olarak onların safına iltihak edip kendi kendinizi ve kardeşlerinizi idam ediyorsunuz. Âgâh olunuz ki, siz ahlâksızcasına ittibâ ettikçe, hamiyet dâvâsında yalancılık ediyorsunuz. Çünkü şu surette ittibâınız, milliyetinize karşı bir istihfaftır ve millete bir istihzâdır."(19)

"Acaba en ziyade kuvve-i mâneviyeye ve teselliye ve metanete ihtiyacını hissetmiş bu asırdaki beşer, bu zamanda o kuvve-i mâneviyeyi ve tesellîyi ve saadeti temin eden ve İslâmiyet ve imandaki nokta-i istinad olan hakaik-i imaniyeyi bırakıp, garplılaşmak ünvanıyla, İslâmiyet milliyetinden istifade yerine, bütün bütün kuvve-i mâneviyeyi kırıp ve teselliyi mahveden ve metanetini kıran dalâlet ve sefahete ve yalancı politika ve siyasete dayanmak, ne kadar maslahat-ı beşeriyeden ve menfaat-i insaniyeden uzak bir hareket olduğunu, pek yakın bir zamanda intibaha gelmiş, başta İslâm olarak, beşer hissedecek. Dünyanın ömrü kalmışsa Kur'ân'ın hakaikine yapışacak."(20)

VURDUMDUYMAZLIK VE NEMELAZIMCILIK

Günümüzde gençlerde bir bulaşıcı hastalık haline gelmiş olan gençlerin çevresiyle ve bil hassa olgun büyükleriyle sorunlar yaşamasının en büyük nedenlerinden biriside vurdumduymazlıktır. Gençleri hep ben ben diyerek bencilleştirip etraflarına zarar vermelerine haklı haksız, doğru yanlış ayırımının anlaşılmasına fedakarlık kavramının unutulmasına neden olan kavram vurdumduymazlık ve neme lazımcılıktır. Bu probleme de Risale-i Nur deryasından şu damlalarla bir yorum yapabiliriz:

"Bazılarımızdaki dikkatsizlikten ve ecnebîlerin zararlı seciyelerini

almamızdan, kuvvetli ve kudsî İslâmî milliyetimizle beraber, herkes **'Nefsî, nefsi'** demekle ve milletin menfaatini düşünmemekle, menfaat-i şahsiyesini düşünmekle, bin adam, bir adam hükmüne sukut eder. Yani, kimin himmeti yalnız nefsi ise, o insan değil. Çünkü, insanın fıtratı medenîdir. Ebnâ-yı cinsini mülâhazaya mecburdur. Hayat-ı içtimaiye ile hayat-ı şahsiyesi devam edebilir."(21)

GENÇLİK NASIL DEĞER KAZANIR

Gençleri imana ve İslami hayata heyecan ve aşkla donatmak gerekir. İdeal bir gence yakışan, olgun ve yüksek bir Müslüman olmak için, ilim ve imana çalışmak, hayatını islamın yüce prensiplerine göre yaşayıp, gençlik günlerini boşu boşuna kaybolmaktan kurtarmaktır.

Talha ibn Übeydullah (ra) rivayet ediyor; Resulullah (a.s.m) **“Allah ibadete düşkün gençle meleklere karşı iftihar ederek şöyle buyurur: 'Kuluma bakın benim rızam için nefsanî isteklerini terk etmiştir.'”** buyurdular.

Ey genç kardeşim ve zamanlarını hayhuylu, başıboş yaratıklar gibi boşluklar içinde geçiren sersem nefsim! Bu yaşa geldin. Çocukluktan çıktın. Çocuklar varki sen onlardan gerisin sakallı çocuk olmak bir insan için maskaralık, çirkinlik ve kötülük alametidir. Halbuki sana yakışan, senin taze ve şirin gençliğine yaraşan hoplayıp zıplamayı bırakıp olgun ve yüksek bir Müslüman namzedi olarak ilm-i imana çalışmak, islamiyetin yüce bilgisiyle bilgin olmaya gayret etmektir. Allah'a ibadet ve itaat edip namaz ve ibadete sarılıp, güzel gençliğini çirkinleşmekten, gençlik günlerini boşu boşuna öldürmekten kurtarmaktır.

Kendini bir yokla. Ben seni görüyorum ki, sende parlak ve ebedi bir istikbali kazanma kabiliyeti var. Bu istidat senin gençlik ruhunun nurundan fıskırarark, senin manevi ve maddi simanda ışıdamakta; gözlerinden, okumaya ve Allah'a ibadete olan sevgi kıvılcımları parıl parıl parıldamaktadır. Bu nurları karartmamayı, bu ışıkları söndürmemeyi aklın ve kalbin sana feryad-ü figanla ihtar ediyor. Ruhun, derinliklerinde **“Oku! Allah'ın bahtiyar bir kulu, cemiyetin bir gülü, İslamiyetin bülbülü ol!”** diye İlahi bir seda ile sana sesleniyor. bu sedaya kulak verip nur-u kur'an'la ilim ve irfan sahibi olarak iki cihanın saadetiyle mesut ol. Gençleri imana ve İslami hayata heyecan ve aşkale teçhiz ve tazyin etmek gerekir. Gençlerdeki istiklal, istikamet, ahlaki güzellik ve yükseklik, terakki ve tekamül, tefeyyüz ve tekemmül aşkını uyandırmak elzemdir.(22)

Bediüzzaman'ın Gençleri

Gençlik, insan hayatının en zor ve en problemlı zaman dilimidir. Bu anlarda somut kavram dönemi olan çocukluktan, soyut kavram dönemine geçiş yaşanır.

İnsanın varlığı algılamaya ve sorgulamaya başladığı bu zaman, pek çok kişilerce özel bakış ve düşünce ekseninde irdelenmiştir. Bunlar arasında en önemlisi asrımızın sorunlara çare üreten kişisi olan Bediüzzamandır. O, kendi zamanına kadar olan tüm mutasavvıfların gençliğe bakışından farklı bir bakış benimser. Onun, gençlik anlayışında riyazetle güçsüzleşmiş, nefsi öldürmekle benine dönmüş bir genç yoktur. Buna karşılık, nefsinı öldürmek yerine onu terbiye etmiş, enerjik, dinamik, başkası için fedakarlıkla benini aşmış bir genç vardır.

O, diğer mutasavvıfların etraflarında oluşturdukları yaşlılar halkasını değiştirip, etrafında gençlerden bir halka oluşturmayı başarmıştır. Bu başarısı hiç şüphesiz onun gençlik anlayışından kaynaklanmaktadır.

Bediüzzaman, genci öncelikli olarak ahiret hayatı için hazırlarken, dünyadan kopuk bir sistem uygulamaz. İctimai hayatın içerisinde bir genç modelini benimser. Bu asırda bir gencin toplumdaki soyutlanarak dinini yaşaması mümkün değildir. Kendisinden ahiretini nasıl kurtaracakları konusunda yardım isteyen gençlere öncelikle kabir gerçeğini ders verir. Bu derste dikkat edilecek önemli bir nokta vardır. O, gençlere ölüm var demez. Genç için ölüm, mücerret bir kavramdır. Kabir ise somut bir kavramdır. O, gencin hem dünya hayatına bakar, hem ahiret hayatına. Bir gencin 50 yıl sonraki kabir hayatına bakışında ağlarken, gençliğin 50 yıl sonraki toplum hayatında, eğer doğru eğitim verilmezse, nasıl bir anarşi tehlikesi oluşturacağı konusunda da ciddi endişeler taşır.

Bediüzzaman, şimdiye dek alışıla gelmiş cehennemle korkutma veya cennetle müjdeleme sisteminin dışında bir eğitim anlayışına sahiptir. Gençlere o andaki günahın içindeki cehennem acısını gösterirken, aynı zamanda imanın içindeki cennet lezzetini de bu dünyada algılatmayı sağlar. Onun gençlere tavsiyelerinde müşahhas bakış önemli yer tutar. Somut dünyadan soyut dünyaya geçme döneminde olan gence algılamasını kolaylaştırmak için somut örnekleri ders verir. Meşru olmayan bir hayat çizgisinin daha bu dünyada bile ne derece üzücü hadiselerle sebebiyet verdiğini örnekler. Bu konuda gençlere kabristanlara, hastanelere ve hapishanelere sormalarını önerir. Buralar gençlikte yapılan yanlışların acı çekilen sonuç mekanlarıdır

Bediüzzaman, gençlik psikolojisinde çok önemli bir hususu göz ardı etmez ve ısrarla vurgular. İnsanın ilginç bir yanı, her yaş döneminin geçeceğini kabul ederken, gençliğin ise bitmeyeceği evhamıdır. Oysa çocuk iken bir an önce gençliğe ulaşmak için yaşlarını büyütenler, her nedense gençlik yaşlarını sabitleştirirler.

Bediüzzaman, "**fanilik**" kavramını sık sık vurgular ve gençliğin çok çabuk geçeceğini ifade eder. Yanlış geçen gençliğin ihtiyarlıkta ne derce pişmanlık ağlayışlarına ve üzüntülerine sebebiyet vereceğinin altını önemle çizer.

Onun, gençlik anlayışında "**ihtiyar gençler**" modeli önemli yer tutar. Peygamberimizin "**bahtiyar genç**" olarak belirttiği ihtiyar gibi ahiretini düşünen genç sistemi öncelikle esas aldığı bir gençlik anlayışıdır.

Bediüzzamanın gençlik anlayışını algılayabilmek için, öncelikle onun peygamberimizin gençlerle olan iletişimine ve onları istihdam edişindeki yöntemine de bakmak gerekir. Çünkü onun, gençlerle olan ilişkisi ve gençliğe eğitim metodu peygamberi sistemi örnek ve rehber edinmiştir

Bediüzzamanın, gençlerin eğitimi konusunda üzerinde durduğu önemli bir husus da annelerdir. Ona göre günümüz annelerinin tercihinde öncelikli sıranın dünya hayatı olması, gençlerin imani hayatlarındaki temel sarsıntılarının temel noktasını oluşturmaktadır. Ahiret inancı verilmeyen gençlerin toplumda bir "**semi katil**" (*zehirli katil*) gibi zarar vereceğini vurgular. Gençlerin enerji ve tecavüze sebebiyet verebilen güç ve kuvvet dönemlerini polis gücüyle değil ancak her yerde gizli polisleri bulunan bir Allah inancı ile dizginlenebileceği üzerinde ısrarla durur. Gençlerin eğitiminde beş temel esas belirler: Hürmet merhamet, haramdan çekinmek, emniyet, serseriliği bırakıp itaat etmek.

Bediüzzamana göre inancını kaybetmiş bir gencin iki duruş şekli vardır. Ya psikolojik bunalımla hayatı unutmak için sefahate meyledeceği, ya da anarşist olacağıdır. Bunun için de vicdanın ışığı iman ilimleri ile, aklın nuru olan fen ilimlerini birlikte tahsil eden genç modelini ortaya koyar. Birkaç dil ile eğitim veren idealindeki bu üniversiteyi ilk doğuda kurmak istemesi de tespitlerinde ne derece isabetli olduğunun göstergesidir.

Bedüzzaman, iman esaslarının ciddi yalpalanmalar geçirdiği bir dönemde yaşar. Gençler ve 50 yıl sonrası toplum hayatı için ciddi endişeler taşıyan Bediüzzaman, gençlere yol kılavuzu mahiyetinde olan Gençlik Rehberi isimli eserini kaleme alır. Dönemin ileriye göremeyen idarecileri tarafından bu eseri için mahkemeye verilir.

Bediüzzaman yanında genellikle 30 yaşlarını geçmeyen gençleri istihdam eder. Bu gençlerin ergenlik bunalımlarından uzak olması da önemli bir husustur. Şu an aileler tarafından nasıl memnun ve rahat ettirileceği konusunda acziyetin yaşandığı bu dönemdeki pek çok genç, Bediüzzaman ile en zor şartlarda hapishaneleri paylaşması, onun gençleri eğitimindeki gücünün göstergesidir. Onun gençlerle iletişimindeki en önemli bir yönü de gençlere gösterdiği çok büyük şefkatidir. Bu konuda genç talebesi Mehmet Fırıncı'ya "**Sana yetmiş anne şefkatindeyim.**" der.

Gençlerin en enerjik dönemlerini "**Gençtir!..**" diyerek atıl bırakan, "**Gençtir!..**" diyerek her şeyi mübah gören bir mantık, onların masum ruh dünyalarının günahlarla ilk karşılaşmadaki bunalımlarını ve acılarını "*ergenlik*" olarak isimlendirmektedir. Bediüzzamanın etrafındaki gençler, dünya ve ahireti omuzlarında taşıyacak kadar güçlü, dingin ve problemsiz bir ruh hali içerisindedir. Hâlâ onun eserlerini okuyan gençlerin de aynı ruh halleriyle mücehhez olmaları, onun gençlik anlayışının irdelenmesine ve eğitim sistemimizin onun gençlik

modeline ne kadar ihtiyacı olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Gençlik problemleri, çok yönlü ve her bir yönü oldukça derin ve kapsamlı bir mesele olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla bunların çözümü, oldukça uzun ve yoğun çalışmaları gerekli kılmaktadır. Günümüz geçliğinin problemi çok, saymakla bitmez, ama çare, her halükârda sağlam bir eğitimden, bilhassa iyi bir Risale-i Nur eğitiminden geçmektedir. Bu verilebildiği takdirde, en azından problemlerin çözümü adına sağlam bir temel kurulmuş olacak ve tali derecede kalan problemler ise, bu temel üzerinde çözülebilecektir.

Günümüzde gençlerimizin birtakım problemlere düşmemeleri için şunlara dikkat etmeliyiz:

- *Gençlere sağlam bir aile terbiyesi verilmeli ve kendilerine anlayışla yaklaşılmalı.*
- *Ailede ve okulda, doğru bilgiler verilmeli ve bilgiler çatışmamalı.*
- *Gençlere sorumluluk şuuru verilmeli ve onlara örnek olunmalı.*
- *Gençler sosyalleşerek, insanlarla iyi münasebet içinde bulunabilmeli.*
- *Gençler kötü arkadaş grubundan uzak durmalı ve iyi arkadaş edinmeli.*
- *Gençlerin, hür ama ilmî, sistematik ve belli değerler çerçevesinde düşünme gücüne, dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı ve çevre şuuru yerleşmiş fertler olmaları sağlanmalı.*

*** Gönül dünyaları duygu ve sevgi ile yoğurarak kulluk bilinci ile ahlakî erdemlere ulaştırılmalı,**

*** Gençler güçlü bir irade ile nefislerine hâkim kişilikler haline gelebilmelerini sağlayacak manevi eğitim sürecinden geçirilmeli**

*** Düzgün bir ibadet hayatını özendirmek ve bu tür bir hayatın insanın kendisine ve diğer insanlara saygılı olmayı sağlayacak bir altyapı oluşturduğunu anlatmak ve bunu fiilen göstermek,**

*** Gençlerdeki model insan tutkusu ve onlarla aynileşme duygusundan yola çıkarak, onların dünyalarına uygun modeller sunulmalıdır.**

KAYNAKLAR

- *Risale-i Nur Enstitüsü.*
- *Bizim aile aylık dergisi.*
- *Doğan, H. Z., "Üniversite Gençliğinin Sorunları", Uluslararası Terörizm ve Gençlik Sempozyumu Bildirileri 24-26 Nisan 1985, Cumhuriyet Üniver Sivas.*
- *Hayta, Akif, Psiko-Soyal Uyum ve Dini Pratikler, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1993.*

-
- Ahir zaman Gençliği, Ömer Karataş.
 - Gençlerin Problemleri, Nuriye Çeleğen.
 - Özoğlu, Süleyman Çetin "Gençlerin Kişilik Gelişimine Nasıl Yardımcı Olabiliriz", Gençliğin Eğitim Sorunları, TED yayını, Ankara.
 - Fethu'l-Buhari.

Dipnotlar:

- (1) DPT Raporu, 1983, 13.
- (2) Geçlik Rehberi, s. 16.
- (3) age., s. 18.
- (4) Fethu'l-Bari,149.
- (5) Sözler, s. 236.
- (6) Lem'alar, s. 223
- (7) (Rum, 30/44)
- (8) Gençlik Rehberi, s. 151
- (9) İman ve Küfür Muvazeneleri, s 157
- (10) (Maide, 5/90-91)
- (11) İbn Mace, Edep (2:1119)
- (12) (Bakara, 2/188)
- (13) Şualar, s.203.
- (14) age., s. 167.
- (15) Sözler, s.135.
- (16) Asa-yı Musa, s. 26.
- (17) Tarihçe-i Hayat, s. 273
- (18) Hutbe-i Şamiye, s.50.
- (19) "Allah bizi ve sizi dosdoğru yola iletsin."Mesnevi-i Nuriye, s.143.
- (20) Hutbe-i Şamiye, s.78.
- (21) age., s.64.
- (22) Altın Prensipier, Eğitimci Yazar Nuriye Çeleğen.